

УДК 378.016:793.3]:612.76

DOI: 10.36550/2415-7988-2024-1-215-154-158

ЄФІМОВА Олена Володимирівна –

кандидат педагогічних наук,
доцент, завідувач кафедри хореографії
Харківського національного педагогічного
університету імені Г. С. Сковороди
ORCID: [https:// orcid.org/0000-0001-5532-7324](https://orcid.org/0000-0001-5532-7324)
e-mail: yefimova.0315@gmail.com

КОСИЧЕНКО Вікторія Анатоліївна –

старший викладач кафедри хореографії
Харківського національного педагогічного
університету імені Г. С. Сковороди
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7019-1955>
e-mail: v.kosychenko@hnpu.edu.ua

ПОДКОПАЙ Євгенія Юріївна –

провідний концертмейстер кафедри хореографії
Харківського національного педагогічного
університету імені Г. С. Сковороди
ORCID: [https:// 0000-0002-7332-3979](https://orcid.org/0000-0002-7332-3979)
e-mail: evgeniapodkopaj31@hnpu.edu.ua

ВИКОРИСТАННЯ ПРИНЦИПІВ БІОМЕХАНІКИ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ХОРЕОГРАФІЇ

У статті порушується проблема необхідності використання принципів біомеханіки у процесі професійного навчання майбутніх хореографів. Мета статті – обґрунтувати теоретичні засади використання знань з біомеханіки у підготовці майбутніх викладачів, педагогів, тренерів з хореографії. У контексті нашого дослідження використовувались методи теоретичного аналізу наукової та педагогічної літератури, емпіричні, методи моделювання та спостереження. У ході дослідження зосереджується увага на важливості знань про біомеханіку руху, яка дозволить майбутнім викладачам хореографічних дисциплін зрозуміти як вибудувати урок, який буде зберігати фізичне здоров'я своїх учнів. Виявлено, що поєднання методики викладання і законів біомеханіки руху в підготовці майбутніх хореографів дозволяє сприяти розвитку професійної і особистісної самосвідомості танцівників. Показано, що погане розуміння техніки та механічне виконання рухів підвищує ризик отримання травми. Основним завданням при підготовці викладачів хореографії є розвиток свідомого тіла та рухів, розширення лексичного матеріалу, образного мислення та активний прояв фантазії. Авторами розглядається функція гомілковоостопного суглобу, який в хореографії є основою успіху танцівника. Доведено, що засобом профілактики травматизму гомілковоостопного суглобу є вірно підібрані вправи; дотримання гігієнічних умов тренування; «розумного» навантаження організму танцівника.

На основі аналізу доказів робляться висновки та рекомендації щодо покращення здатності танцюриста виявляти основні причини дефектів під час виконання певних рухів (наприклад, анатомічний дисбаланс), уникати вправ, які можуть спричинити травми (різкі розриви ніг тощо), та максимально розвивати свої природні здібності (талант); рівень м'язової сили. Інформація про м'язову функцію, наприклад, моніторинг рівня м'язової сили, може допомогти фахівцям виявити випадки перенапруження або «вигорання», які можуть негативно вплинути на продуктивність і психічне здоров'я танцюриста.

Ключові слова: біомеханіка руху, викладач хореографії, вправи, тренування, майстерність.

YEFIMOVA Olena Volodymyrivna –

candidate of pedagogical sciences, associate professor of the
department of Choreography H.S. Skovoroda
Kharkiv National Pedagogical University
ORCID: [https:// orcid.org/0000-0001-5532-7324](https://orcid.org/0000-0001-5532-7324)
e-mail: yefimova.0315@gmail.com

KOSYCHENKO Viktoriia Anatoliyivna –

Senior Lecturer at the department of choreography H.S. Skovoroda
Kharkiv National Pedagogical University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7019-1955>
e-mail: v.kosychenko@hnpu.edu.ua

PODKOPAI Yevhenyia Yuryivna –

a leading accompanist at the Department of Choreography
H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7332-3979>
e-mail: evgeniapodkopaj31@hnpu.edu.ua

USE OF THE PRINCIPLES OF BIOMECHANICS IN THE PROCESS OF TRAINING FUTURE TEACHERS OF CHOREOGRAPHY

The article raises the issue of the need to use the principles of biomechanics in the process of professional training of future choreographers. The purpose of the article is to substantiate the theoretical principles of using biomechanics knowledge in the training of future choreographer teachers, pedagogues, trainers. In the context of our research, the methods of theoretical analysis of scientific and pedagogical literature, empirical, modeling and observation methods were used. In the course of the study, attention is focused on the

importance of knowledge about the biomechanics of movement, which will allow future teachers of choreographic disciplines to understand how to build a lesson that will preserve the physical health of their students. It was found that the combination of teaching methods and the laws of biomechanics of movement in the training of future choreographers allows to promote the development of professional and personal self-awareness of dancers. Poor understanding of technique and mechanical execution of movements has been shown to increase the risk of injury. The main task in the training of choreography teachers is the development of the conscious body and movements, the expansion of lexical material, figurative thinking and the active manifestation of fantasy. The authors consider the functions of the ankle joint, which in choreography is the basis of a dancer's success. It has been proven that correctly selected exercises for dancers are a means of preventing ankle joint injuries; observance of hygienic training conditions; "reasonable" load on the dancer's body.

Based on the analysis of the facts, conclusions are drawn and recommendations are made that will improve the ability of dancers to identify the root causes of malfunctions (eg, anatomical imbalance) during certain movements; avoid exercises that can potentially cause injury and consolidate the best use of your natural abilities (talent); information about muscle function, including monitoring of muscle strength levels, can further help professionals detect cases of overtraining, or "burnout," a condition that can negatively affect dancers' performance and even mental health.

Key words: *biomechanics of movement, choreography teacher, exercises, training, mastery.*

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Природа танцювального руху, пов'язана з особливостями музично-хореографічного мистецтва, вимагає перетворення тіла людини в робочий апарат, що відповідає професії. Щоб перетворити тіло людини в робочий апарат, що відповідає суті хореографічного мистецтва, необхідно зрозуміти, як в організмі людини відбуваються численні життєві процеси, пов'язані з трансформацією. Таке розуміння є вирішальним для танцюристів, щоб повністю втілити форму мистецтва та виразити себе через рух. Зауважимо, що як для танцівника так для майбутнього педагога-хореографа розуміння фізичної сутності рухів людського організму, управління ним є необхідним. Використання основних понять про рух, простір і час, законів механіки дозволяє зробити рух виконавців танцю вільним.

Тому вважаємо необхідним вивчення здобувачами хореографічних спеціальностей законів «вільного руху», вкладаючи у цей термін закони біомеханіки фізичних вправ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Як показав аналіз джерел особливе значення для даного дослідження мають наукові розвідки В. Дубініна [5], Н. Батєєвої [3], А. Руді [9], В. Кашуби [7], які розглядають питання пов'язані з особливостями побудови тіла танцівника, досліджують використання принципів біомеханіки у танцювальному мистецтві та її вплив на філософію танцю. Змістовними аспектами нашого дослідження є наукові праці зарубіжних авторів R. Aumiller [11], R. Laban, Y. Koutedakis [10] та вітчизняних Р. Ахметов [1], В. Гамалій [4], В. Кирилук [6], В. Платонов [8] та інші, які створили систему аналізу руху, розкривали специфіку фізики живого, розуміти суть рухів у руховій діяльності.

Мета статті – обґрунтувати теоретичні засади використання знань з біомеханіки руху у підготовці майбутніх педагогів, керівників, тренерів з хореографії.

Методи дослідження. Загальнонаукові методи (аналіз, синтез, порівняння, зіставлення, узагальнення, індукція, дедукція) спрямовані на вивчення і узагальнення педагогічної літератури, інтернет мережі з теми дослідження; метод термінологічного аналізу, спрямований на розкриття сутності понять біомеханіка, опорно-руховий апарат.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз літератури з теми наукового дослідження дозволяє стверджувати, що хореографічне мистецтво формувалось і розвивалося протягом

багатьох років, знаходячи свої напрямки. До цього слід додати, що проблеми вдосконалення навичок виконавчої діяльності вимагає використання відкриттів і досягнень у галузі спортивної педагогіки. Перш за все – анатомія, фізіологія, механіка, біомеханіка. Це допоможе вчителям-хореографам структурувати танцювальні вправи логічніше та краще їх розуміти їх морфологію, внутрішні взаємозв'язки елементів руху, пошук і визначення інших шляхів покращення продуктивності також є більш точним і зрозумілим.

Так, у навчальному посібнику «Біомеханіка фізичних вправ» [1, с. 7], розглядається термін біомеханіка як наука про закони механічного руху в живих системах.

До живих систем (біосистем) відносяться: цілісні організми (наприклад, людина); їхні органи та тканини, а також рідина та гази в них (внутрішньої системи); об'єднання організмів (наприклад, разом діюча пара акробатів, протидіючі борці).

Будова і функції органів опори і руху характеризуються великою складністю. Це пов'язано з неймовірною різноманітністю можливих станів і рухів тіла. Особливості організму людини, особливо опорно-рухового апарату, дають підставу розглядати організм у цілому та його частини як окремі біомеханічні системи. Так, опорно-руховий апарат – система кісткових важелів, що приводяться в рух м'язами [1, с. 17].

Наприклад, візьмемо танець модерн це фізично технічний вид мистецтва який складається з ускладнених акробатичних рухів, обертання, стрибків, задіяні всі рівні танцювання (на підлозі, на колінах, у повний зріст) тому зробити вільний рух доволі складно. Крім того, що не всі виконавці мають здібності до складних танцювальних па. Постійні тренування, невірна робота тіла може призвести до травмування. Вважаємо, що зосередження уваги на біомеханіці руху дозволить майбутнім викладачам хореографічних дисциплін зрозуміти як вибудувати урок, який буде зберігати фізичне здоров'я своїх учнів. Тому, вся художня виразність та вільний рух у танці заснований на ремеслі, на володінні особливим інструментом – тілом. Танцювальне мистецтво нерозривно пов'язано із біомеханікою танцювального руху [5].

Проблема також полягає в тому, що танцюристи не мають достатнього усвідомлення рухів при виконанні різних вправ. Так, танцюристи, як правило, можуть бути хорошими виконавцями, якщо вони в хорошому стані здоров'я і мають

достатній досвід фактичного виконання рухів. Однак, коли вам потрібно створити нові варіації на основі базових танцювальних рухів, хореографічних комбінацій тощо, брак знань про біомеханіку тіла, а в деяких випадках і про закони фізики, може швидко стати проблемою. Звичайно, такі хореографи також можуть створювати варіації рухів і комбінувати їх для створення комбінацій (танців). Однак у багатьох випадках чисто механічний танець з рухів не реалізується, а погане розуміння техніки його виконання підвищує ризик отримання травми, а при навчанні різним танцювальним технікам і прийомам виконання виникають труднощі. Тому існуючі системи навчання класичному, народному та сучасному танцю (мається на увазі напрямки модерн, джаз-модерн, контемпорарі та ін.) зазвичай складаються з урахуванням усіх особливостей людського організму. Основи біомеханіки вже створені та закріплені в них.

Однак, підходячи до вивчення хореографії, зокрема танцю модерн, ми стикаємося з перешкодою невеликої кількості навчальних програм і недостатнім розкриттям деталей цих та інших рухів і технік з біомеханічної точки зору. Викладач танцювальних дисциплін та танцівник хореографічного колективу обов'язково повинен знати будову людського тіла та закони руху, щоб уникнути травм і досягнути ефективності рухів. Потрібно знати, як працюють протидіючі м'язи, щоб не спрямовувати енергію їх дії проти себе. Крім того, аналіз рухів людини спирається на анатомію апарату руху (будову та функції кісток, суглобів та м'язів), дає відомості про рухові можливості людини [5; 8, с. 6].

Фізіологія вивчає життєдіяльність цілісного організму та окремих його систем, розкриває закономірності функціонування органів руху, у сфері інтересів біомеханіки – закони, за якими здійснюються рухи людини. Вони відбуваються під впливом зовнішніх (сила тяжкості та реакція опори) та внутрішніх (взаємодія між ланками тіла людини) сил. Тільки за їх рівності можлива рівновага тіла при виконанні будь-якого руху.

Свідоме прагнення до повної ефективності руху – це один із важливіших принципів. Виконуючи якийсь рух, потрібно використовувати на нього тільки стільки енергії, що необхідна, не більше того. Щоб виконати, той чи інший рух грамотно та виразно, слід вміти виділяти енергію поступово і у потрібному напрямленні.

Крім того, у процесі навчання танцю модерн педагогу-хореографу, керівнику хореографічного колективу необхідно враховувати анатомо-фізіологічні та біомеханічні закономірності функціонування рухового апарату своїх учнів:

- амплітуду руху ніг у тазостегновому, колінному, гомілковостопному суглобах та в суглобах стопи;
- характер рухів рук, плечового поясу, плечового суглоба;
- рухливість тулуба різних рівнях хребетного стовпа;
- ступінь розвитку тих чи інших груп м'язів.

Педагог повинен мати уявлення про стан здоров'я учнів із боку:

- серцево-судинної системи;
- координації рухів;
- аналізаторних систем;
- ступеня володіння рівновагою, а також фізіологічних характеристик рухових якостей [1, 2].

Загалом, біомеханіка може покращити здатність танцюристів виявляти основні причини несправностей (наприклад, анатомічні дисбаланси) під час певних рухів. Уникати вправ, які можуть потенційно спричинити травму та закріпити найкраще використання своїх природних здібностей (таланту). Інформація про м'язову функція, зокрема моніторинг рівня м'язової сили, може додатково допомогти фахівцям виявити випадки перетренування, або «вигорання», стан, який може негативно вплинути на танцюристів їх працездатність і навіть ментальне здоров'я.

Нам би хотілося більш ширше розглянути функції гомілковостопного суглобу, який в хореографії є основою успіху танцівника. Автори вважають, що засобом профілактики травматизму гомілковостопного суглобу є вірно підібрані вправи танцівникам. Функції цього суглобу танцюристів, особливо в танці модерн, це фізична активність яка вимагає примусове згинання в положення натягування стопи (point), чи навпаки переведення стопи в положення flex. Ступні ніг забезпечують стійкість, рівновагу, рух, на них опускається вага тіла після стрибка. Типову травму стопи може викликати неправильну підготовку або техніка виконання. Щоб уникнути травм стоп та інших ушкоджень танцюрист та викладач повинні дбати про правильну техніку виконання, розподіл ваги та відповідних підлогах. І можемо зазначити, що ступні ніг відтворює техніку танцівника, без «м'якого» Ахіллового сухожилля не буде легкого стрибка, сила стопи допомагає робити кидкові рухи, оберти тощо.

Стопа змінює форму та рухи в результаті тренувань більше, ніж будь-яка інша частина тіла. Тому майбутні викладачі хореографії повинні знати, що ступня молодого танцівника має бути пристосована до змін, необхідних під час тренувань. У звичайній практиці занять танцями педагоги не приділяють особливої уваги визначення порушень з боку опорно-рухового апарату кожного учня. Передбачається, що наявність допуску від лікаря гарантує ортопедичне здоров'я дитини. Однак навіть на перший погляд лише невеликий відсоток дітей не мають відхилень з боку положень ступні (клишоногість, вальгусна деформація та інше). В умовах підвищеної фізичної та емоційної навантаження, загальної втоми організму функції стопи через порушення скелетинь може призвести до серйозних травм [9, с. 15].

Як свідчить власний досвід, однією із найчастіших травм танцівників – є травмування стопи та гомілковостопного суглоба (підгортання стопи, розтягування зв'язкового апарату тощо), що обумовлено слабкістю м'язово-зв'язувального апарату нижніх кінцівок. Одна з причин цього явища – велике навантаження на гомілковостопний суглоб, що пов'язано зі специфікою умов

протікання і змагальної діяльності. Інша причина – відсутність профілактичних заходів, пов'язаних з зміцненням гомілковостопного суглоба та склепінь стопи.

Висновки та перспективи подальших розвідок напряму. Отже, застосування принципів з біомеханіки, може допомогти хореографам запобігти травмування, дозволить зробити рух вільним, а також запровадити ефективне планування практичні заняття та вправи. Зараз спробуємо описати вправи, які вважаємо ефективними для зміцнення гомілкового суглобів.

1) Сядьте на підлогу і витягніть ноги прямо перед собою (що вправу можна виконувати з вагою фітнес-гуми). При витягуванні стопи вперед важливо стежити за тим, щоб великий палець, мізинець і п'ятка знаходилися в одній площині. Тільки тоді м'язи будуть зміцнюватися і розтягуватися збалансовано, запобігаючи (або зменшуючи) падіння на зовнішню або внутрішню сторону стопи при ходьбі або бігу.

2) Підтягніть рушник пальцями ніг покладіть рушник на підлогу і встаньте на його край. Утримуючи п'яту на підлозі, пальцями ніг поступово тягніть рушник вниз і назад.

3) Піднімання на півпальці (releve). Традиційно цю вправу рекомендують робити на сходах, але також ефективно робити її повільно на рівній поверхні.

Таким чином можна констатувати, що знання з біомеханіки допоможе майбутнім викладачам хореографії та танцівникам глибше аналізувати рух, розуміти основне значення м'язів, розглядати фізіологічну складову рухів та розвивати якості для вдосконалення майстерності танцівника. Тільки здоровий руховий апарат може зробити рух танцівника вільним. Необхідно зауважити, що у даній роботі висвітлені далеко не всі питання з проблеми використання принципів біомеханіки у процесі підготовки майбутніх викладачів хореографії. Автори вважають, що подальшого вивчення потребує функції гомілкового та колінного суглобу саме у класичному танці, який вимагає максимальне згинання і є фундаментом всіх видів хореографії.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Ахметов Р.Ф. Біомеханіка фізичних вправ: Навчальний посібник. Житомир: Житомирський державний педагогічний університет імені Івана Франка, 2004. 124 с.
 2. Бачинська Н.В. Основні положення технології підготовки й тренувальних навантажень у парній акробатиці на етапах багаторічного вдосконалення. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. пр. Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки : Луцьк, 2015; 3(31), С. 224–228.
 3. Батєєва Н.П. Біомеханіка в хореографії: навч.-метод. посіб. Харків. ФОП Бровін О.В., 2015. 156 с.
 4. Гамалій В.В. Біомеханічні аспекти техніки рухових дій у спорті. Олімпійська література, 2006. 225 с.
 5. Дубінін В. Біомеханіка тіла танцівника у сучасних вуличних напрямках танцю на прикладі стилю popping. Мистецька освіта у контексті євроінтеграційних процесів: матеріали VII Всеукр. студ. наук. конф., 20 березня 2020 р. Умань : ВПЦ «Візаві», 2020. С. 26–29
 6. Кирилюк В.М. Дихання в хореографії: навчальний посібник. Київ. ДАКККіМ, 2009. 160 с.
 7. Кашуба В. А. Біомеханіка постави. Київ: Олімпійська література. 2003. 260 с.

8. Платонов В. Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и её практические приложения. К.: Олимп. л-ра, 2004. 808 с.
 9. Руда І. Є. Профілактика травм і порушень опорно-рухового апарату в художній гімнастиці з використанням програми оптимального розвитку гнучкості [автореферат]. Львів: Львів. держ. ун-т фіз. культури; 2012. 18 с.
 10. Gniewkowski W., Gimnastyka twórcza (ekspresyjna) dla dzieci i młodzieży niedostosowanej, «Wychowanie Fizyczne i Higiena Szkolna» 1974, nr 9, s. 16-24.
 11. American College of Sports Medicine. ACSM's Guidelines for Exercise Testing and Prescription (10th ed.). Philadelphia, PA: Wolters Kluwer, 2018.

REFERENCES

1. Akhmetov, R.F. (2004). Biomechanika fizychnykh vprav: Navchalnyi posibnyk. [Biomechanics of physical exercises: Study guide]. Zhytomyr: Zhytomyrskiy derzhavnyi pedahohichnyi universytet imeni Ivana Franka, 124 s. [in Ukrainian]
 2. Bachynska, N.V. (2015). Osnovni polozhennia tekhnolohii pidhotovky y trenuvalnykh navantazhen u parnii akrobatytsi na etapakh bahatorichnoho vdoskonalennia. [The main provisions of the technology of preparation and training loads in pair acrobatics at the stages of multi-year improvement]. Fizychnye vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi : zb. nauk. pr. Skhidnoievrop. nats. un-t im. Lesi Ukrainky : Lutsk. 3(31), S. 224–228. [in Ukrainian]
 3. Batiieva, N.P. (2015). Biomechanika v khoreohrafi: navch.-metod.posib. [Biomechanics in choreography: educational methodical guide] Kharkiv. FOP Brovin O.V., 2015. 156 s. [in Ukrainian]
 4. Hamalii, V.V. (2006). Biomechanichni aspekty tekhniki rukhovykh dii u sporti [Biomechanical aspects of the technique of motor actions in sports]. K.: Olimpiiska literatura, 225 s. [in Ukrainian]
 5. Dubinin, V. (2020). Biomechanika tila tantsivnyka u suchasnykh vulychnykh napriamkakh tantsiu na prykladi stilii popping [Biomechanics of the dancer's body in modern street dance directions using the popping style as an example]. Mystetska osvita u konteksti yevrointehratsiinykh protsesiv: materialy VII Vseukr. stud. nauk. konf., 20 bereznia 2020 r. Uman : VPTs «Vizavi», 2020. S. 26–29. [in Ukrainian]
 6. Kyryliuk, V.M. (2009). Dykhannia v khoreohrafi: navchalnyi posibnyk [Breathing in choreography: a tutorial]. Kyiv. DAKKKiM. 160 s. [in Ukrainian]
 7. Kashuba, V. A. (2003). Biomechanika postavy. Kyiv: Olimpiiska literatura [Posture biomechanics. Kyiv: Olympic literature]. 260 s. [in Ukrainian]
 8. Platonov, V. N. (2004). Systema podhotovky sportsmenov v olymпыiskom sporте. Obshchaia teoriya i ee prakticheskiye prylozheniia [The system of training athletes in Olympic sports. General theory and its practical applications]. K.: Olymp. l-ra, 808 s. [in Ukrainian]
 9. Ruda, I. Ye. (2012). Profilaktyka travm i porushen oporno-rukhevoho aparatu v khudozhnii himnastytsi z vykorystanniam prohramy optymalnoho rozvytku hnuchkosti [Prevention of injuries and disorders of the musculoskeletal system in rhythmic gymnastics using a program of optimal flexibility development] [автореферат]. Lviv: Lviv. derzh. un-t fiz. Kultury. 18 s. [in Ukrainian]
 10. Gniewkowski, W., (1974). Gimnastyka twórcza (ekspresyjna) dla dzieci i młodzieży niedostosowanej, «Wychowanie Fizyczne i Higiena Szkolna». nr 9. S. 16-24. [in English]
 11. American College of Sports Medicine. ACSM's Guidelines for Exercise Testing and Prescription (10th ed.). (2018). Philadelphia, PA: Wolters Kluwer. [in English]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

ЄФІМОВА Олена Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри хореографії Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.
Наукові інтереси: специфіка викладання хореографічних дисциплін в системі професійної освіти.

КОСИЧЕНКО Вікторія Анатоліївна – старший викладач кафедри хореографії Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

Наукові інтереси: балетний танець у системі професійної хореографічної освіти.

ПОДКОПАЙ Євгенія Юріївна – провідний викладач кафедри хореографії Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

Наукові інтереси: хореографічна освіта, практика роботи концертмейстера при викладанні дисципліни «Теорія та методика викладання класичного танцю».

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

YEFIMOVA Olena Volodymyrivna – candidate of pedagogical sciences, associate professor of the department of Choreography H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University.

Scientific interests: specifics of teaching choreographic disciplines in the professional education system.

KOSYCHENKO Viktoriia Anatolyivna – Senior Lecturer at the department of choreography H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University.

Scientific interests: ballroom dance in the system of professional choreographic education.

PODKOPAI Yevhenyia Yuryivna – a leading accompanist at the Department of Choreography H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University.

Scientific interests: choreographic education, accompanist's practice in teaching the discipline «Theory and methods of teaching classical dance».

Стаття надійшла до редакції 12.08.2024 р.

УДК: 370.56.28.

DOI: 10.36550/2415-7988-2024-1-215-158-163

ЗІНЧЕНКО Андрій Леонідович –

аспірант Криворізького державного педагогічного університету

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5369-7329>

e-mail: svzi@ukr.net

ФАНДРАЙЗИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ОСВІТНЬОГО ПАРТНЕРСТВА У ФАХОВІЙ ПЕРЕДВИЩІЙ ОСВІТІ

У статті проаналізовано фандрайзинг як інструмент освітнього партнерства у фаховій передвищій освіті. Зазначається, що проблема професійної підготовки фахових молодших бакалаврів до організації освітнього партнерства актуалізується у зв'язку з новими вимогами до якості передвищої фахової освіти і сучасних освітніх програм, використання інноваційних методів та прийомів у роботі, спрямованих на врахування інтересів фахового коледжу та роботодавців.

Розкрито механізми використання вітчизняного та закордонного досвіду фандрайзингу у розвитку фахової передвищої освіти, а саме: використання підходів щодо категорії «фандрайзинг», як професійної діяльності щодо мобілізації фінансових та інших ресурсів; встановлення партнерських відносин із роботодавцями; шляхи здійснення фандрайзингу через розробку і впровадження навчально-освітньої програми, програмно-методичних та технічних засобів навчання за фахом, орієнтованих на формування професійних компетентностей та конкурентоспроможності в умовах дуальної форми здобуття передвищої освіти.

Сформульовано особливості створення ендаумент-фондів закладів фахової передвищої освіти і застосування технологій фандрайзингу.

Проаналізовано роботи наукових дослідників щодо визначення ефективності фандрайзингової діяльності, інтегрального показника результативності фандрайзингової діяльності коледжів фахової передвищої освіти.

Розглянуто функції фандрайзингу фахової передвищої освіти (залучення зовнішнього фінансування, розвиток освітнього партнерства, новий напрям діяльності навчального закладу).

Ключові слова: професійна підготовка, фаховий коледж, фахова передвища освіта, освітнє партнерство, фандрайзинг, роботодавці, фахові молодші бакалаври, благодійні організації.

ZINCHENKO Andriy Leonidovych –

graduate student of the Kryvyi Rih State Pedagogical University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5369-7329>

e-mail: svzi@ukr.net

FUNDRAISING AS AN INSTRUMENT OF EDUCATIONAL PARTNERSHIP IN PROFESSIONAL PRE-HIGHER EDUCATION

The article analyzes fundraising as an instrument of educational partnership in professional pre-higher education. It is noted that the problem of professional training of professional junior bachelors for the organization of educational partnerships is actualized in connection with the new requirements for the quality of professional pre-higher education and modern educational programs, which led to the use of innovative methods and techniques in the work aimed at taking into account the interests of the professional college and employers.

The article reveals the mechanisms of using domestic and foreign experience of fundraising in the development of professional pre-higher education, such as: use of approaches to the category of "fundraising" as a professional activity to mobilize financial and other resources; establishing partnerships with employers; ways to implement fundraising through the development and implementation of curriculum, software, methodological and technical means of training in the specialty, focused on the formation of professional competencies and competitiveness in the context of the dual form of pre-higher education.

The peculiarities of creating endowment funds are formulated of professional higher education institutions and the use of fundraising technologies.

The works of scientific researchers on determining the effectiveness of fundraising activities, an integral indicator of the effectiveness of fundraising activities of colleges of professional pre-higher education are analyzed.

The functions of fundraising in professional pre-higher education (attracting external funding, developing educational partnerships, a new direction of the educational institution) are considered.